

Reflectie vanuit een kinderrechtenbril

Spreker : Bruno Vanobbergen, Kinderrechtencommissaris
Verslag : Sara Lembrechts, stafmedewerkster Kenniscentrum Kinderrechten

Tijdens de interactieve sessies heeft kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen zijn oor te luisteren gelegd bij de zes werkgroepen. In zijn slotwoord formuleerde hij een kernuitdaging alsook drie kritische vragen die we als onderzoeker, beleidsmaker of praktijkwerker kunnen overwegen wanneer we, geïnspireerd vanuit de kinderrechten, na Research on Stage met VOS en MOF op weg gaan.

Kernuitdaging

Zijn reflecterende woord vertrekt vanuit het belang van betrokken spreken en handelen, zowel op individueel als op maatschappelijk niveau.

Wanneer we kijken naar de relatie tussen de jongere en verschillende actoren met wie hij of zij tijdens zijn traject in contact komt, dienen we in de eerste plaats alert te zijn voor het verschil tussen horen en luisteren. Om vanuit een betrokkenheid te luisteren en de mening van de jongere ernstig te nemen, is een inspanning nodig. Zo moeten we aandacht hebben voor een aangepaste communicatie naar jongeren en hun ouders (bv. een aangepast taalgebruik in een uitnodiging voor een gesprek, heldere taal tijdens het gesprek, onduidelijke afkortingen vermijden enzovoort).

Op maatschappelijk vlak komt bijvoorbeeld het vraagstuk van de uithandengeving naar voor. Mist onze samenleving hier geen engagement? Zijn we niet verantwoordelijk om deze jongeren aan boord te houden, in plaats van hen “los te laten” in het strafrecht voor volwassenen?

Reflectievragen

Om vertrouwen en betrokkenheid te kunnen realiseren in ons spreken en handelen met jongeren in de jeugdhulpverlening en de jeugddelinquentie schoof de spreker enkele kritische vragen naar voor voren.

Wat legitimeert onze interventie?

Mensenrechten en kinderrechten zijn het vertrekpunt. Wat is de betekenis van deze rechten voor onze voorziening, onze praktijk, onze samenleving? Hoe kunnen we het recht op hulp realiseren in het unieke verhaal van iedere jongere, terwijl er enerzijds zoveel druk is om snel antwoorden te vinden, en anderzijds zoveel diversiteit in de vragen en antwoorden die ieder uniek verhaal oproepen? Zingeving, waarden en normen en de manier waarop we vorm geven aan ons kindbeeld kunnen ons helpen deze rechten in te vullen.

Waar ligt de uitkomst van onze interventie?

Wat is het effect en hoe koppelen we dat aan een duurzame oplossing? Hier dienen we ook het historisch besef in mee te nemen, en niet te vergeten dat jongeren ervaren dat “wat stopt voor hen stopt niet voor ons”. Zoals de jongeren van Cachet vzw getuigen, kunnen jongeren na hun achttiende verjaardag uit het blikveld verdwijnen, maar blijven de prangende vragen bestaan.

Wat zijn de wegen naar een betrokken en gedragen interventie?

Uit de voorgestelde onderzoeken als tijdens de interactieve sessies komt duidelijk het belang van de fysieke ruimte die we creëren voor kinderen en jongeren alsook de ademruimte die we hen geven, uitdrukkelijk aan bod. Zolang we het betrokken spreken en handelen als uitgangspunt blijven nemen in onze omgang met jongeren in de jeugdhulpverlening en jeugddelinquentie, zijn we goed op weg om een gedegen jeugdrecht vorm te geven en recht op jeugdhulp hierbinnen zin te geven.